

Marc Rovira
Cap vespre

Premi Miquel de Palol 2018

Proa

MARC ROVIRA

Cap vespre

PREMI MIQUEL DE PALOL 2018

EDICIONS PROA

BARCELONA

2019

Un jurat format per Eva Baltasar, Lluís Calvo, Rosa Font, Pere Gimferrer i Víctor Obiols ha atorgat a aquesta obra el 41è Premi de poesia Miquel de Palol.

L'escriptura d'aquesta obra ha rebut un ajut
de la Institució de les Lletres Catalanes.

Disseny de la col·lecció: TYPERWARE®
Disseny de la coberta: Planeta Art & Disseny
Imatge de la coberta: © Michael Fenton/Unsplash

Primera edició: gener del 2019

© 2018 Marc Rovira Urien

Drets exclusius d'aquesta edició:

2018 Raval Edicions SLU, Proa

Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

www.proa.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

Composició i compaginació: *Vilanrosa*

ISBN: 978-84-7588-745-6

Dipòsit Legal: B.26.695-2018

Índex

<i>Fúria</i>	11
<i>Litúrgia de vidre</i>	13
<i>Constel·lació</i>	15
<i>Narcís</i>	17
<i>Poema</i>	19
<i>Caure</i>	21
<i>Escola de desig</i>	23
<i>Ombres</i>	25
<i>Missatge</i>	27
<i>Secundària Obligatòria</i>	29
<i>La mandra</i>	31
<i>Tout va bien</i>	33
<i>Caelum, non animum</i>	35
<i>Condensation cube</i>	37
<i>Filial</i>	39
<i>Sagrada Família</i>	41
<i>Objectes</i>	43
<i>Horitzó d'esdeveniments</i>	45
<i>Mecànica del dia</i>	47
<i>Masculí, femení</i>	49
<i>Palmera des del balcó</i>	53

<i>Polsera</i>	55
<i>Instrument</i>	57
<i>Origen</i>	59
<i>El banquet</i>	61
<i>El color de la magrana</i>	63
<i>Casa</i>	65
<i>Absenta</i>	67
<i>Silenci</i>	69
<i>Jafudà Cresques</i>	71
<i>Cocaïna</i>	73
<i>Tothom diu que no</i>	75
<i>Seguici</i>	77
<i>Material</i>	79
<i>Morituri te salutant!</i>	81
<i>Pluja</i>	83
<i>El somni d'un monstre</i>	85

Fúria

Cau l'ira líquida d'un cel més buit,
més fosc que el somni d'un monstre, i ens mana
de ser definitius, que el temps s'acaba
mentre el cos ens diu prou en el breu crit
d'un llamp, d'un pensament que ens crema al pit,
i aquest tel d'aigua blava que ens separa
del món i que ens ofega no ens demana
res més, les mans esteses a la nit,
una mica de força per guardar-hi
la por que ens persegueix xiulant al vent,
i que és un gos ferit, més trist, més lent.
S'escola d'entre els dits la pluja freda
d'un dia mort que ens ha enfangat l'esquerda
per on perdem els mots, endins, pensant-hi.

Litúrgia de vidre

Ich bin ja noch kein Wissender im Webe—

R. M. RILKE

Simplement parole et geste.

STÉPHANE MALLARMÉ

Si fa mal, no pot ser pel seu dolor:
quina mentida infla tant la fe
en una roda obtusa i complaent?
Quan gira no concep cap moviment.
En canvi el vent, les hores incansables,
ens han de fer pensar en el teu lament?
Si véns, encén la pira de paraules
que apilo per cremar-hi el cos. No facis
ganyotes de clausura, no sospiris.
Deixa que pugui asseure'm en el foc,
siguem tu i jo un món en combustió,
només un gest que s'atura a mig fer—
El patiment del món esclatarà
per convertir-nos en violins vells:

«que poc que has vist el sol sense finestres!».
El temps no cura el mal, el sedimenta.
A ells se'ls han trencat els vidres a les mans.

Constel·lació

Els astres, la gran planxa de metall
que manté les estrelles congelades
en un cel negre

—el terrabastall

del vidre quan un tros de gel es trenca
i cau al buit i una mica de nit
apareix rebregada com un full
entre els arbres que la sostenen.

Els cops de fúria contra la finestra.

El vidre, les mans plenes de més vidre
quan la foscor no pot alleugerir-se
i és un mirall reflectint les pupil·les.

Aquesta nit, el pou d'aquesta nit
multiplicant-se dins del llit
com si volgués, potser, ofegar el blanc
extrem del dia amb un somni més físic,
la pell d'un cos marcat de pigues,
les taques d'una idea

que ens diu que sí, que anem cap a la terra
i sempre en volem més, que tornem d'un oblit

que ens va passant amb els dits d'una llum
a destemps, insuficient.

Narcís

El que és profund necessita de màscares.

FRIEDRICH NIETZSCHE

Ben aviat vaig aprendre a emmascarar-me en
les paraules, que no eren més que núvols.

WALTER BENJAMIN

A dalt de tot, més lluny del fals reflex
d'un ocell que s'abeura en l'aigua bruta,
hi ha l'aigua límpida d'un cel eixut
i el traç d'un pensament que encara és blanc.
El vent branqueja un breu instant. S'inunda
la finestra en el lleu esquinc d'un llamp
i és fosc el núvol, és un tendal que s'engreixa
com el ventre prenyat d'un animal
quan la mare dels dies es desperta,
trenca aigües, raja sang, i es buida
en la nit del seu rostre cobert de metall.

Poema

Lui-même, à la fin, quand les bruits auront disparu, tirera une preuve de quelque chose de grand (pas d'astres? le hasard annulé?) de ce simple fait qu'il peut causer l'ombre en soufflant sur la lumière.

STÉPHANE MALLARMÉ

La llum s'estimba contra els arbres
i els fa matèria excessiva: en un altre cel
(més blau, més transparent? Ben lluny, tot meu)
la resina regalla en els solcs de l'escorça
i el déu d'un nen ressona dins d'una rialla.
Aquí, els edificis aguanten el pes
de vint o trenta persones que dormen
persistents com les bigues —les finestres tornen
el sol falsat del llum de taula i l'ombra
pastada amb pedra i més vidre s'anega
als carrers d'un pensament:
dos peixos que naveguen dins la mar petita
d'un moment volen saltar
perquè els ofegui el vent. En sortirà
només un. Quan bategui a la taula,

tant l'ombra com l'escorça acabin d'eixugar-lo:
deixar que els llavis cremin plens de sal,
que dos cossos s'uneixin amb la set
roent el capciró dels dits,
aixecar el vel de les formes i veure-hi a través.
Per mi, obrir finestres,
llançar-ho tot a l'onada del buit;
per tu, apagar el llum
i empassar-se el desig.

Caure

tot era fresc i fàcil.

MERCÈ RODOREDÀ

És l'aigua, és el mirall d'un sol
que es trenca sobre el curs de l'aigua,
són les escates del riu, una serp
que sempre té la pell més blanca. Cap
pedra, cap ple d'ocells, cap altra arbreda
no podrà mai deixar de ser després del pas
definitiu de l'aigua. Ho saps, te n'amagues,
i un altre cop els dits són com branquetes
que s'esqueixen del pes
d'aquesta fruita tan amarga.
Tota la saba, tot aquest desig
que ratlla un cos amb la destrat
de la llum i l'ofega a mitges
dins de l'obaga, fa que pensis
a depurar les fulles més amunt, enlaire.
Mancat de pes, fet de verdet i mal-
bé d'aigua, empasses glops de vent

i creus que encara pots omplir-te més.
Voldràs un riu, un llac, el mar? El cel
encén la seva flor malalta i tu,
fill d'un núvol,
fill de l'ombra d'un núvol,
algun dia hauràs de dir Sí o No.

Escola de desig

Quan és tard al riu groc de les Rambles les dones
ferides amb la daga d'un somriure surten
i fan d'anunci esquerp vora les cantonades:
la verge al Petritxol resa per santa Clara.
Quatre fulls de diari són l'ocell mesquí
que s'encasta davant d'un pare i el seu fill
(calla, va, calla, té: un gelat color rosa).
Els fanals s'il·luminen damunt dels quioscos
i els arbres senyoregen ombres als carrers:
la nit no arriba mai i el cel és de metall.
La Virreina, el Palau Moja, i més avall,
resseguint remolins de pols i fulles seques,
l'esclat d'una pudor de cloïssa podrida
i l'allau dels mamuts vermells vinguts de lluny,
menjant marisc, somiant trompetes d'or, furgant
en els ulls de milers d'africans que s'ofeguen
i reflecteixen més estels al fons del mar.
De tant en tant s'aixeca un soroll de xiulets:
hi ha milícies de pobres amb els seus fusells
preparats. Per matar Déu, escupen al cel
les llavors d'un dolor que els ve de molt antic:

les dones amb vestit seuen a les terrasses
on un cambrer els recull les bales dins del calze
d'un hotel, i somriuen. «Més ginebra, *please*».
I la plaça Reial, en Pitarra, el Teatre
Principal, una idea de bosc, la postal.
Després, el militar de la Delegación
del Gobierno. Uns crits brillants de jove russa.
El poder amarrat dels iots il·luminats.
I seguint el camí del vell dit de Colom,
allà on la gavina al cel desmanegada
s'ofega en el combat del vent contra més vent,
un exèrcit de gent se'n va cap a les Índies
i ara s'omple la boca de paraules grans:
miren el *Mare Nostrum* i avancen molt lents
complint el sacrifici d'algun déu immens.
L'interior de l'església del desig vol cossos
i els xucla fins al vòmit, llençant carcanades
damunt d'un terra llis que rellisca d'eslògans.
Un noi agafa fred d'esperar-hi la mare
i a fora el mar s'encén de riures enllaunats.
Un cartell lluminós pampalluga dubtós:
«Tu que t'has oblidat, romà, del vell imperi,
et fas l'esquiú davant dels bàrbars que el saquegen?».

Ombres

He vist els ulls plens de por de les dones que caminen
soles pel carrer,
l'estigma de l'estranger en un somriure tens com l'arc
d'un violí,
obrir-se uns llavis per inèrcia, no per desig,
la ganyota de l'enveja com senyoreja en descampats
obscur, dubtosa com un fanal intermitent.

He tastat el verí subtil de la serp com el fibló de
l'emperadriu Sissí.
He sentit els crits lluent de la navalla dels membres
esquarterats de les putes de Londres.
He olorat el perfum alegre i brutal de les senyoretes de
París.
He palpat les cames dolces de la mort i he xuclat ombra.
L'aranya d'una mà va teixint el seu taüt.